

KUI ME
USKUSIME
näki-
neidudesse

*Kiti õde on olnud viisteist aastat surnud,
kui naine näeb teda teleuudistes.....*

BARBARA O'NEAL

BARBARA O'NEAL

KUI ME
USKUSIME
NÄKI-
NEIDUDESSE

Inglise keelest tõlkinud Tiina Kanarbik

ERSEN

Originaali tiitel:
Barbara O'Neal
When We Believed in Mermaids
2019

See on ilukirjandusteos. Nimed, tegelaskujud, asutused, kohad, sündmused ja juhtumid on autori kujutlusvõime vili. Igasugune sarnasus elavate või elanud inimestega on pelgalt juhuslik.

Tõlkinud Tiina Kanarbik
Toimetanud Viivi Variksaar
Korrektuuri lugenud Inna Viires
Kaane kujundanud Reet Helm

Text copyright © 2019 by Barbara Samuel
All rights reserved.

© Tõlge eesti keelde ja eestikeelne väljaanne. Kirjastus ERSEN, 2020.

D05381120
ISBN 978-9949-82-584-4

Kõik kirjastuse ERSEN raamatud ja e-raamatud on saadaval
veebipoest www.ersen.ee

Nealile, kes seisab vastu mis tahes tormile

Esimene peatükk

Kit

Mu õde on olnud peaaegu viisteist aastat surnud, kui näen teda teleduudistes.

Ma olen kuus tundi järjest kiirabis tööl olnud, tegelnud noorte inimeste rannapeol kakluse käigus saadud vigastustega. Kaks kuulihaava, millest üks riivas neeru; põseluumurd, randmeluumurd, mitmed erineva raskusastmega näohaavad.

Ja need olid vaid tüdrukutel.

Kui saime triiaži tehtud, siis õmblesin ja rahustasin neid, kellel vedas. Need, kellel ei vedanud, saadeti lõikusele või palatitesse ja mina läksin puhketuppa, et juua Mountain Dew'd, oma lemmikjooki suhkru ja kofeiini manustamiseks.

Seinale kinnitatud telerist kantakse üle saadet kusagil toimunud õnnetusest. Kleepuvmagusat limonaadi juues vaatan ma seda hajameelselt. On öö. Taustal on leegid. Inimesed jooksevad ja karjuvad ning sassis juuste ja vanaaegse nahktagiga uudisteankur edastab uudiseid sobivalt süngel toonil.

Ja seal, otse ta vasaku õla juures, on mu õde.

Josie.

Ühe pika hetke jooksul vaatab ta kaamerasse. Piisavalt pikalt, nii et ma ei saa eksida. Need väga sirged blondid juuksed, praegu vaevu õlgadeni, ta viltused tumedad silmad ja põsejoon, täidlane suu nagu

Angelina Joliel. Alati rääkisid kõik, kui kaunis ta on, ning selle loob tumeda ja heleda, teravuse ja pehmuse kooskõla. Ta on täpne segu meie vanematest.

Josie.

Ma tunnen, nagu vaataks ta läbi ekraani otse mulle silma.

Ja siis on ta läinud ning jälle näidatakse õnnetust. Ma vahin, suu ammuli, tühja kohta, mille ta jättis, ja hoian joogipudelit enda ees nagu ohvriandi või toosti.

Sinu terviseks, Josie, mu õde.

Seejärel raputan end. Seda juhtub kogu aeg. Igaüks, kes on kaotanud kellegi, keda ta armastab, on seda kogenud – näeb tema pead rahvahulgas tänaval, toidupoes kedagi, kes liigub täpselt nagu tema. Sa tahad talle järele tormata, tunned kergendust, et ta on tegelikult ikka veel elus...

Ja siis oled löödud, kui ta ringi pöörab ja nägu on vale. Silmad. Huuled.

Ta pole Josie.

Esimesel aastal juhtus seda minuga oma sada korda, eriti sellepärast, et me ei leidnud ta surnukeha. See oli olukorda arvestades võimatu. Samuti oli võimatu, et ta oleks pääsenud. See polnud tavaline autoõnnetus ega sillalt allahüppamine, ehkki ta ähvardas mõlemaga küllalt sageli.

Ei, Josie oli Euroopas, rongis, mille terroristid õhku lasid. Surnud, surnud, surnud.

Sellepärast ongi matused. Me tahame meeleheitlikult teada tõde, näha armastatud inimese nägu, isegi kui see on moonutatud. Muidu on lihtsalt liiga raske uskuda.

Ma tõstan pudeli huultele ja võtan suure sõõmu Mountain Dew'd, mida me koos jõime, ja see meenutab mulle, kes me teineteisele olime, ning ma räägin endale, et see on lihtsalt soovmõtlemine.

Kui ma haiglast koidueelses vaikuses lahkun, olen närvis, väsinud ja erutatud korraga. Kui tahan enne järgmist vahetust magada, pean sellest karmist ööst lahti saama.

Ma peatun oma tillukese 125-ruutmeetrise Santa Cruze maja juures, mis asub mitte just eriti kena piirkonna servas, panen surfiülikonna selga, annan maailma kõige hullemale kassile pool purki konservi ja segan ta toitu sõrmega. Ta nurrub tänulikult ja ma tirin teda õrnalt sabast. „Püüa tähtsate asjade peale mitte pissida, eks?“

Hobo pilgutab silmi.

Ma panen surfilaua džiiipi ja sõidan lõuna poole, taipamata, et suundun lahesopi poole, enne kui juba seal olen. Ma pööran teelt kõrvale, pargin auto ja vaatan alla merele. Mõned üksikud inimesed, koidikul pole neid palju. Vesi on külm nagu California põhjaosas, märtsi algul kaksteist kraadi, aga lained on kuni silmapiirini sirgetes ridades. Ideaalne.

Rada algab sealt, kust sai kunagi restorani juurde, ja kulgeb siksakina mööda järsku nõlva, mis on paari meetri kaugusel kaljust – seal oli varem trepp, meie isiklik juurdepääs eraldatud, peidus lahesopile. Mäenõlv on ebakindel, räägitakse, et siin kummitab, ja kõik kohalikud teavad seda. Ma olen siin üksi. Aga ma olen nende vaimudega tuttav.

Pooltel teel alla ma peatun ja vaatan üles, sinna, kus olid meie maja ja restoran, mille kuulus siseõu uhkustas maailma parima vaatega. Mõlemast hoonest on nüüd järel mädanevad plangud ja rämps mäeküljel. Suurema osa sellest on tormid aastate jooksul minema pühkinud ning ülejäänud on merevee ja ajaga mustaks muutunud.

Minu kujutlustes seisavad need hooned oma lummavas ilus – suursuguse siseõuega Eden ja ülalpool meie väike maja. Josie ja mina jagasime pärast Dylani tulekut tuba ja kummalgi meist polnud selle vastu midagi. Ma näen meie kõigi vaime, kui olime õnnelikud – mu vanemad meeletult armunud, mu õde rõõmus ja täis lõputut energiat, Dylan, juuksed nahkpaelaga taha seotud, trepist alla jooksmas, et teha rannas lõket ja küpsetada vahukomme ning laulda. Ta armastas laulda ja tal oli ilus hääl. Me mõtlesime alati, et Dylanist saab rokkstaar. Ta ütles, et ei taha midagi peale Edeni ja meie ja selle lahesopi.

Ma näen ka ennast seitsmeaastase plikana, kellel on liiga palju juukseid, ja ma keerutan rannal, taevast peaaegu kohal sinine ja valge.

Miljon aastat tagasi.

Meie perekonna restorani nimetati Edeniks ning see oli eksklusiivne ja ülimalt salliv korruga, siin käisid hipidest filmistaarid ja nende narkodiilerid. Meie vanemad olid samuti osa sellest maailmast – oma maailma staarid, kumbki omal viisil, isa joviaalne, külalislahke peakokk nakatava naeru ja liialdamisharjumustega, ning ema ta kõrval võluv ja kocketne.

Josie ja mina jooksime ringi nagu kutsikad, magasime, kui ära väsisime, rannas lahesopi ääres, paljajalu ja tähelepanuta jäetud. Minu ema oli kaunitar, kes läks ühe teise mehega õhtust sööma ja armus otsemaid minu isasse, või nii see vähemalt legendi järgi käis. Aga mu isa tundes oli see täiesti võimalik. Ta oli tohutu isiksus, võluv, sarmikas kokk Itaaliast. Tegelikult restoranipidaja. Ema armastas teda meeletult, palju rohkem kui meid. Isa kirk ema vastu oli tugev ja seksuaalne ning omandivaistune, aga kas see oli armastus? Ma ei tea.

Seda ma aga tean, et raske on olla laps, kui su vanemad on sõltuvuses teineteisest.

Josie oli pärinud meie vanemate omadused. Ta oli tugev isiksus nagu isa ja ilus nagu ema, ent Josie puhul tähendas see kombinatsioon midagi erakordset. Unikaalset. Ma ei suuda kokku lugeda kordi, mil inimesed teda joonistasid ja pildistasid, mehed ja naised, ning kui sageli nad armusid. Ma mõtlesin alati, et Josiest saab filmitäht.

Selle asemel sai tema elust suur draama, see varises kokku just nagu meie vanematel, ja lõpp oli katastroofiline.

Lahe sopp on ikka veel muidugi siin, isegi kui treppi enam pole. Ma tõmban surfisaapad jalga ja palmin rasked juuksed kõvasse patsi. Silmapiir kumab oranžilt, kui sammun kaljude vahelt joonele. Ainult kolm inimest ja mina. Kole hairünnak mõni nädal tagasi on entusiastide ridu hõrendanud, ehkki lained võivad suured olla.

Ja need on. Oma kaksikümne meetrit, imelise peegelsileda kurviga, mida kohtab palju harvem kui arvatakse. Ma lähen ja ootan oma korda, saan laine kätte ja hüppan jalule, et sõita otse laineserval. Selle pärast ma elan, selle hetke pärast, mil peas pole ühtki mõtet. Ei saagi

olla. Olen mina ja vesi ja taevast, virdava laine hää. Mu hingamise hää. Surfilaau serv libisemas üle vee, külm mu pahkluel, ehkki surfisaapad on jalas. Jääkülm. Täiuslik tasakaal, värin, juuksed laksatamas põsel.

Tunniks ajaks, võib-olla rohkemaks olen ma sellesse kadunud. Taevast, meri ja koidik. Ma lagunene koost. Pole mind, pole keha, pole aega, pole minevikku. Ainult laud ja varbad ja õhk ja vesi ja viivitus...

Kuni see kaob.

Laine murdub ootamatult, nii kiiresti ja kõvasti, et olen sügaval vees nagu pesumasinas, see peksab mu keha, mu pead, surfilauda, mis lendab liiga lähedalt mööda, ohtlik jõud, mis võib mu pea purustada.

Ma lasen end lõdvaks, hoian hinge kinni, lasen veel end kanda. Vastupanu murraks sind. Tapaks. Ainus viis ellu jääda on minna lasta. Maailm keerleb, üles ja alla, ringi, lõpmatuid hetki.

Seekord ma upun. Laud paiskub vastu mu pahkluel, heidab mind teise suunda. Mererohi kerib ümber mu käsivarte, mu kaela...

Josie nagu ujub mu ees. Kui ta oli viisteist aastat vana. Ja nagu ta õhtul telekas välja nägi.

Ta on elus.

Ma ei tea, kuidas. Ma tean ainult seda, et see on tõsi.

Ookean sülitab mu pinnale ja ma ahmin õhku oma hapnikunäljas kopsudesse. Selleks ajaks kui kaldale jõuan, olen täiesti kurnatud ja viskun kõhuli turvalisele liivale ning puhkan natuke aega. Mu ümber on lapsepõlve hääled. Mina ja Josie ja Dylan. Meie koer Cinder, must retiiver, kargleb meie ümber, märg, lehkav ja õnnelik. Restoranist tõusev suits toob õhku hubasust ja ma kuulen nõrka muusikat, mis kandub läbi naeru.

Kui istukile tõusen, siis kõik see peatub ja olnust on alles vaid varemed.

Üks mu varasemaid mälestusi on mu vanematest kirglikus embuses. Ma ei saanud olla rohkem kui kolmene või neljane. See, kus nad täpselt

olid, jääb ähmaseks, aga ma mäletan, et ema oli vastu seina surutud, pluus üleval, isa käed ta rindadel. Ma nägin ema nahka. Nad suudlesid nii näljaselt, et nägid välja nagu loomad, ja ma jälgisin neid huvitatult ühe sekundi, kaks, kolm, kuni ema tegi mingit teravat häält ja ma karjusin: „Jätke järele!“

See mälestus hõljub mu peas, kui tund aega hiljem oma tagaaias istun, juuksed dušist märjad. Ma joon kruusist kuuma magusat kohvi ja vaatan iPadi. Hobo istub laual minu kõrval, kollased silmad säramas, must saba võnkumas. Ta on metsik, seitsmeaastane. Ma leidsin ta, kui ta oli viie-kuuekuune, nälgunud, pulstunud, praktiliselt surnud mu tagatrepil. Nüüd läheb ta välja ainult siis, kui mina olen koos temaga, ja ta pole kunagi ühtki söögiaega vahele jätnud. Hajameelselt silitan ma ta selga, kui ta hoiab silma peal põõsastel, mis tara ääres kasvavad. Ta karv on pikk ja siidine, must. Uskumatu, kui palju seltsi temast on.

See õnnetus oli tulekahju Aucklandis, ühes ööklubis. Mitukümmend inimest sai surma, mõned siis, kui lagi alla kukkus, mõned siis, kui pidutsejad nad jalge alla trampisid. Rohkem üksikasju polnud. Tun-dega, nagu sõidaks rong mürinal otse minu suunas, klikin piltidele, otsides kaadrit, mida ma õhtul nägin. Mul ei vea.